

Материал от училище: Да  / Не

От учебната програма за клас: \_\_\_\_\_

Подходящ за ниво/клас: 4, 5, 6 клас

## Урок №1 ИЗЧЕЗНАЛИ ЖИВОТНИ

А. Споделете интересни факти, за да предизвикаме интерес и внимание на детето

5 мин

### Интересени факти

**(1) Има ли динозаври днес?** Динозаврите са изчезнали преди 65 милиона години. Те са били влечуги и са се излюпвали от яйца. Последният роднина на динозаврите е влечуго, което живее и до днес. Казва се хатерия. Прилича на гущер, но има трето око. С него не вижда добре, може да разпознава сенки и силуети. Това е последният динозавър.

**(2) Интересен факт №2: Страшилища ли са били динозаврите?** Името им идва от гръцките думи δεινός ("динос", което означава "ужасен", "страшен") и σαύρα ("савра", което означава "гущер" или "влечуго"). Най-хищният динозавър се е наричал Тиранозавър Рекс и е тежал над 10 тона. Челюстите му заемали почти цялата глава. Най-едрия динозавър е бил аргентинозавърът. Тежал е над 100 тона или... теглото на 200 крави! И той като кравите е бил тревопасен.

Б. Същинския урок, който да разкажем структурирано, на база на опорни точки

15 мин

### Урок

Не знаем защо са изчезнали динозаврите. Било е твърде отдавна. Има животни обаче, които са изчезнали в последните години. Когато е съществувал вече разумния човек, тоест, ние. Дали обаче сме чак толкова разумни? Много от тези животни изчезнали по вина на човека.

**(1) Киви** е не само име на плод, но и име на интересна птица, която не може да лети. Срещала се е в Австралия и се е смятала за изчезнала преди 15 години. След задълбочени изследвания е открита отново, макар и в доста малка численост. Дано не позволим този път да изчезне завинаги.

**(2) Мегалания** - това е най-големият гущер, живял на планетата. Достигал е 7 метра. Счита се, че е изтребен от аборигените преди няколко хиляди години. Най-големият днес живеещ гущер се нарича комодски варан и е роднина на Мегалания. Но е дълъг само 4 метра.

**(3) Речен делфин.** Познаваме добре делфините от морето, но знаете ли, че един вид се е срещал в река Яндзъ в Китай? Изчезнал е съвсем скоро - през 2006 г. е умрял последният. Това се е случило заради замърсяването на тази голяма река. Само преди 30 години делфинът е бил обикновен вид за река Яндзъ.

**(4) Тюлен монах.** Вероятно познаваш тюлените от филмите за Арктика и Антарктида, но не знаеш, че тюлени е имало и в България. Този вид тюлен е бил съвсем обикновен вид до преди 50 години по нашето черноморие. Бил е подложен на унищожение от рибарите, защото е ядял риба от мрежите им. Сега тюлен в Черно море има само по турското крайбрежие. На един единствен плаж, където е забранено на хората да доближават! Тюлените са оставили един спомен - името на село Тюленово, Варненско, където са били доста чести там, където има скали и подводни пещери.

## Диктовка на тема, свързана с урока

В продължение на повече от 160 милиона години, динозаврите са най-широко разпространените сухоземни гръбначни животни на Земята. В края на периода креда, преди около 65 милиона години, динозаврите претърпяват катастрофално масово измиране, от което оцеляват само някои птици, също част от групата на динозаврите.

Г. Забавни въпроси, които ако не можем да отговорим заедно с детето, можем да си помогнем и с интернет и заедно да потърсим отговора. Един въпрос може да остане за самостоятелно търсене за следващия урок или да обсъдим по телефона

5 мин

## Въпроси

1. Много от животните са изчезнали поради промени в климата и условията за живот. На Земята е имало засушавания и ледникови епохи. Но някои видове животни са били изтребени и заличени от човека. Знаем ли такива?
2. Къде отивали всички растения, които изчезвали? Превърнали са се във въглища. А мъртвите животни след дълги години се превръщали в нефт (петрол). Знаеш ли за какво се използва петролът?
3. Кои застрашени животни знаеш?
4. Открий кои животни са изчезнали в Европа през последните 500 години?

### Основни насоки за помощник-учителите:

1. Не е нужно да си професионалист – тук си, за да помогнеш на едно дете да научи нещо и то е не е задължително да бъде съобразено с програмата на МОН. Представи си, че четеш енциклопедия с детето на съседите.
2. Ако все пак се притесняваш, не се притеснявай да питаш координатора за съвет.
3. Можеш да получиш и педагогически насоки, как да проведеш урока си и от главния учител на занималните ни, Павел Топалов, неговият телефон е 0893/202020.
4. Можеш да ползваш телефон и интернет за урока, стига да бъде, за да търсите информация по темата. Може и по друга тема, важното е да научим нещо с детето, а понякога също толкова важно е да го научим как само да намира информацията.
5. Можеш да споделиш мнения, съвети или нови уроци, разработени от теб на [pk@podaretekniga.org](mailto:pk@podaretekniga.org)

С благодарност към нашите смели помощник – учители,  
Фондация Подарете книга

[www.podaretekniga.org](http://www.podaretekniga.org)

[www.podarivreme.org](http://www.podarivreme.org)